

№ 12

Utgiven av Svenska Folkförbundet.
Redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Reval.

13 juni

Tid är pengar.

Teknikens utveckling går med jättesteg. Motorplogar och alla möjliga andra kraftmaskiner sätts i arbete på åker och äng, och därmed sparas ofantligt mycket tid och mycken dyrbar arbetskraft.

— Det går alltför långsamt att färdas med ångbåt och järnvägståg samt även automobilen lämnar i snabbhet mycket övrigt att önska, och så fann man, att det gick fortast, att använda „fågelvägen.“ Flygmaskinen förfullständigas med varje år, och den tid är inte långt avlägsen, när vår gamla trotjänare, järnvägen, får smaka en skarp konkurrens. Flygmaskinen kan ju gott förliknas vid „önskemattan“ i sagan och svårt är att veta, om framtiden alls kan ge oss snabbare samfärdsmedel än flygmaskinen. Det ligger dock nära till hands att tro, att tusentals kloka hjärnor äro sysselsatta med att utfundera någonting nytt i den vägen. Detta allt göres för att man skal vinna största möjliga bekvämlighet men även för att vinna tid som egentligen är dyrare än penningar, ty har man bortslösat sin tid i onödan, så får man ej köpa den igen varken för svenska kronor eller engelska pund.

Vi esstlandssvenskar äro ju så fattiga och få kanske rätt länge ännu vänta på våra autobussar. Jordbruksarbetena börja ju småningom överföras på maskinkraft, t. ex. tröskning o. dyl, men färdas det gör man ju fortfarande på fädrens sätt, till fots eller efter hästkrake, vilket senare i snabbhet ej heller nämnvärt överstiger fotvandrar, i synnerhet om sommaren, då hästen har det nog så tröttsamt på åkern, är den ej så

villig att trava, och ändå brådskar det sommartiden mest.

Man har 30—35 km till staden, och dit måste man fara ändå rätt ofta. Natten igenom måste man färdas för att tidigt på morgonen vara framme, och nästa midnatt är man hemma igen. Det skulle bli häpnadsväckande summor, om man skulle värdera denna tid i pengar.

Läkaren är vanligtvis lika långt borta som staden, och det händer inte sällan att någon i familjen insjuknar, då står man rädlös där i största förtvivlan, och den sig så långsamt nalkande hjälpen kommer oftast försent. Det är emellertid ej endast hälsovården som lider härigenom, utan all kulturell och materiell utveckling hämmas.

R. T—n.

De sista dagarna på Birkas.

Nu voro de sista dagarna dock komna, som lärare såväl om elever nog skulle ha önskat framflyttade ännu några dagar, men då tiden inte medger längre kvarstannande, måste vi avsluta vårt läsår den 12. maj. Några dagar, innan avslutningen skulle ske, måste vi göra ett par utflykter. Först styrdes färden till Kilse, Riddala och Parila. Denna utfärd företogs den 29. april. Kl. $\frac{1}{2}7$ på morgonen voro alla färdiga för en liten fotvandring till Österby. Under tiden vi gingo, voro alla så glada, att vi inte kunde låta bli att sjunga sången: „Nu så glada gå vi alla“ . . .

Inom en kort stund voro vi ute på Hapsalviken, och där sjöng vi. „Vinden drar, skeppet far“ . . . Så fortsatte vi med att sjunga den ena sången efter

den andra, tills vi kommo fram till Hapsal. Vi marscherade vidare genom staden till Kilse där vi fingo se spinneriet, ångsågen, kvarnen o. s. v. ävensom ladugården, som innehöll omkring 40 kor. Alla voro de utav angler ras.

Efter middagsrasten i den vackra skogen måste vi lämna Kilse och fortsätta vår resa till Riddala, där kyrkoherden visade oss den minnesrika kyrkan och kyrkogården. Vi måste så fortsätta vidare för att komma till Parila. Där fingo vi se ett utav Läänemaas förnämsta mejrier och fingo dricka mjölk så mycket vi ville och smaka på smörgåsarna, som vi själva medförde.

När vi vilat en stund vände vi hemåt igen. Fast vi voro trötta, ville vi ändå skynda på att hinna till Hapsal och besöka biografen, som de flesta utav eleverna inte hade sett förut. Det var en härlig film med händelser från Söderhavsoarna. Kl. $\frac{1}{2}11$ e. m. voro vi vid Hapsals brygga igen och fingo för andra gången fara med båt tills vi kommo till Österby. Sen återstod bara en liten fotvandring, och vi voro vid Birkas vid $\frac{1}{2}12$ tiden på natten. Trots trötheten voro alla ändå så krya och glada, att rektorn frågade, om vi skulle leka en stund efter maten. „Nej, nej; vi ska leka i morgon, 1. maj,“ hördes svaret, och så skyndar sig var och en i sängen för att vila ut sig och drömma om dagens upplevelser.

Den 5. maj företogs vi vår andra utfärd. Denna gång styrdes färden till Korkis, Rågöarna och Vihterpal. På morgonen foro vi med motorbåt till Korkis. Där hade vi stora svårigheter att

komma i land men "enighet ger styrka" säges det. I land kommo vi ändå så småningom och gingo för attse på den stora Svenska byn. Där fingo vi även mjölk till våra smörgåsar. När vi ätit, besågs Korkis svenska skola. Där sjöngo vi några sånger och hörde även de små svenska barnen sjunga.

Så måste vi säga adjö åt Korkis och fortsätta resan till Rågö. Då vi stego i land på Lilla Rågö, var det just bröllop i en utav de närmaste gårdarna; alla birkasborna hälsades välkomna till bröllopsgården. Där ville man, att vi skulle stiga ända in i stugan och titta på Rågöbornas folkdanser och smaka på bröllopsölet, vilket vi gjorde. Några prövade t. o. m. rågödanserna. Då vi nu hade tackat för allt fortsatte vi vidare till lärar J. Pöhls gård i Storbyn. Vad här och i Lilla byn följande dag förehades, har redan omtalats i Kustbon.

Då vi den 6 maj skulle lämna Rågö för resa till Wichterpal följde Rågöborna länge med i två andra motorbåtar under det musiken spelade "Vårt land, vårt land" . . . Då de vände tillbaka, var det ett viftane med mössor och näsdukar så långt vi kunde se.

Vår resa fortsattes nu till Wichterpal. Då vi stego i land, stodo Vipalsborna på stranden och hälsade oss välkomna. Inte långt därifrån ligger byn Kibro där vi blevo bjudna på kaffe av S. O. V.'s lokalavdelning, med läraren Samberg i spetsen som så mycket glatt sig över vår ankomst. Efter kaffet skulle vi ha en stunds lek och sedan fortsätta resan hem igen. Men det blåste så hårt att kaptenen inte vågade sig ut med så många människor ombord och vi måste helt enkelt stanna där över natten. Nästa morgon voro vi resfärdiga kl. 3 och sade adjö åt Wichterpal. Så foro vi ut på havet igen. Flickorna, som haft känning av sjösjukan, voro stundom litet ångsliga när båten krängde. Allt gick dock lyckligt, och vädret var vackert, liksom under hitfärden. Efter några timmar voro vi åter till Harga. Sedan var det bara en dryg mils fotvandring kvar till Birkas, dit vi anlände vid kl. 12 tiden på dagen.

Nu förestod det, som var det svåraste utav allt under hela terminen, prov i jordbrukslära, hälsolära och geografi m. m. Men det var

inte så svårt, som vi trodde, och lärarna voro ändå riktigt belättna över den kunskap vi hade inhämtat under så kort tid.

Så var den sista dagen inne, då vi måste skiljas ifrån varandra. Den högtidliga avslutningsakten inleddes med en kort andaktstund av prosten E. Tannebaum. Efter andakten höll rektor E. Adalberth examensförhör i samhällslära. Magister S. Fraenke förhörde oss i botanik och modersmålet. Efter förhöret utdelade rektor E. Adalberth stipendier åt några elever, och det var inte mindre än fem som kommo i åtnjutande därav.

Vidare fortsattes slutfesten med tal av rektorn. Efter en kaffepaus talade mag. Fraenke och sen höll rektorn sitt sista avskedstal och tackade lärarna för det arbete de utfört under vinterns lopp och eleverna för deras förhoppningsfulla framåtsträvanden efter något bättre. S.O.V.'s centralstyrelses representant läraren, A. Stahl, tackade lärarna och talade om det arbete, som en lärare har att utföra och om den vinning, som ett sådant osjälviskt och redligt arbete medför. Ett sista tack till lärarna framförde eleven H. Schönberg för den vänlighet, som de städse bevisat oss och för den kunskap vi fått under denna vinter.

Ett hjärtligt tack till lärarna på Birkas! *Birkas elev.*

Rickholtz-krönika.

(Försenat)

Tidens hjul rullar fram och vi här ute i Rikull rulla med. Barn födas och gamla dö enligt naturens lagar. Vårviden spelar kring husknutarna och vårens budbärarinna, lärkan låter höra sin klingande drill, när sol tittar fram bakom mörka moln. Kung Bore har sjungit slut på sista versen, men lämnat många att ruva över förfrusna öron och nästippor. Lantmännen syna sina jordbruksredskap och vagnar. Alla Beckbyxor ha vaknat. Halvruttna och vattenfyllda vedskutor pumpas läns, kalfatras och målas. Trasiga segel lappas och nya master resas . . .

Häromdan blev en pjoke sparkad av deras märr, när han skulle uppvakta den med en sockerbit på deras gemensamma födelsedag. Om det var i brist på förstälse

från märerens sida, eller ville hon därmed visa pojken sin tecksamhet, har aldrig blivit uttrönt. Men gamla hästar ha nu emellanåt sådana dumma påhitt att sparka folk. Pojken lär ha sluppit undan med bara förskräckelsen. Kanske det nu inte var så illa menat som gjort . . .

Vi ha fått hit en ny bacill, som angripit snart sagt alla våra käcka pojkar; tillochmed en del av de gamla ha blivit besmittade. Emigrationsbacillen tror jag den kallas. Och skulle alla dessa komma att resa, som äro besmittade av ovannämnda bacill, så skulle "en man bliva sällsyntare än guld" i Rikull. Men vi våga hoppas, att de flesta stanna hemma, plöja och beså sina åkrar, nu när det åter har blivit vår.

Bonddräng

Sköt dina egna affärer!

— Hur ofta har icke denna sats uttalats: Sköt dig själv och bry dig inte om andra!

Men den kan ej nog ofta uttalas till folk, som har till sin livsuppgift att tadla, förtala och illa berykta sin nästa. Genom att dagligen sysselsätta sig med andra människors väl och ve försumma de sina egna plikter. Det finns de, som helt gå upp i sin nästas privata angelägenheter — men glömma att de hemma hos sig själva ha det mycket sämre ordnat. Man kan med fog säga att de, som icke låta andra vara i fred, äro dåligt och simpelt folk, värda hederligt folks förakt. Malte . . . rg.

Inkomna gåvor till Kustbon.

Riksfören., Gbrg, insamlade medel . . . Kr. 136:—
Riksfören. lokalavd. i
" Gefle . . . " 50:—
" Vänersborg " 50:—
Summa . Kr. 236:—

Till S. O. V. av Gefle lokalavd. eftersänkta lotterivinster Kr. 7:—

Bokgåvor:

Rektor P. Söderbäck, Sjögestad, till Stora Rågö bibliotek 1 låda böcker.

Riksfören. lokalavd. i Malmö till Korkis skola 2 stora lädor böcker,

1 paket kartor o.

1 paket planscher.

Riksfören. lokalavd. i Gefle till Birkas m. m. 1 låda böcker. För ovannämnda kärkomna gåvor frambäres även här på detta sätt ett varmt tack till alla goda givare. Å Sv. Folkförb. o. S.O.V. vägnar
N. Blees.

Luftskeppet „Italias“ äventyrliga färd.

Hela världen har med spänning följt det italienska luftskeppet Italias nordpolsfärd. General Nobile är chefen på skeppet och huvudmannen för hela företaget. Det väldiga luftskeppet var utrustat på bästa sätt för polarfärden: radioutsändare och mottagare, tekniska värme- och kokinrättningar, matförråd för två månader m. m. — Besättningen utgjordes av 16 man, däribland många vetenskapsmän. — Men trots alla tidsenliga tekniska hjälpmedel råkade flygaren ut för ett mycket sorgligt äventyr, som helt och hållet kan bli ödesdygert, ty polarområdets hemiska snöstormar, som äro oemotståndliga, blevo olycksbringande för Nobile på återfärden från nordpolen.

Färden till polen gick bra med undantag av en mindre lycklig landning i Tyskland kort efter starten i Italien. I början av maj styrde luftkalossen över Finland och Sverige upp till Spetsbergen, varifrån man kort före pingsten ånyo startade färden till polen. Nobile stod hela tiden i förbindelse med yttervärlden tack vare radion. Under pingsten uppnåddes polen och över den kretsade skäppet ett par timmar, innan det styrde tillbaka mot Spetsbergen, dit flygaren dock icke lyckades ta sig fram till följd av snöstorm norrom om själva Spetsbergen. Flygaren var antagligen trungen att nödlanda och kunde icke mer uppehålla radioförbindelser med yttervärlden. Omkr. två veckor hördes intet av Nobile och man trodde det värsta. Nu under de sista dagarna har man dock uppfångat svaga nödsignaler från manskapet på det förlista luftskeppet, först från Franz-Josefs land — antog man — men nu då detta skrives har man tydligt kunnat fastställa, var manskapet befinner sig, nämligen på två stora flytande isflack. Alla leva, 2 åro sårade, och stor brist på skodon och kokmaterial råder enligt

de nödställdas egna radiouppgifter. Hjälpexpeditioner ha nu utsänts från flera håll, och möjligen lyckas man snart rädda de djärva flygarne. Helä vålden väntar med spänning att så skall ske.

Riksföreningens för svenskhetens bevarande i utlandet 20-årsfest firas i Göteborg den 20 dennes. Det allsvenska tinget blir dagen därpå. Representer sändas från de flesta håll, där det finns svenskas. Även estlandssvenskarna bli representerade.

Nionde estländska sångfesten. De till den nionde estländska sångfesten, som vidtar den 30 juni, inbjudna gästerna börja infinna sig. I festen skola delta minst 15,000 sångare. Ankomsten av flere utländska sångkörare väntas.

Estländsk parlamentarikerdelegation till Ungern. Reval, 5 juni. På eftermiddagen avreste den estländska parlamentarikerdelegationen, bestående av 12 personer, under prof. Piips ledning till Ungern. Delegationen skall övervara den finsk-ugriska kongress, vilken sammanträder i Budapest den 10—17 juni. Till den nämnda kongressen bege sig i morgon 360 estländare.

Röd officer flyr till Estland. Reval, 5 juni. I dagarna har en officer i röda armén, vid namn Johan Grass, est till börden, hemligen överskridit estländska gränsen i Narvatrakten. Framkommen till Narva anmälde sig Grass för 1 divisionens stabschef och häktas där samt fördes till Reval, där förhör med honom anställdes. Grass har uppgivit, att han haft anställning vid en maskingevärsavdelning samt att han kommit svårt i delo med sitt chefskap och funnit bäst att fly till Estland.

Tyska sändebudet i Reval kvarstår. Reval, 5 juni. Enligt uppgift har tyska regeringen beslutat låta sitt sändebud, minister Franck kvarstanna i Reval tills frågan om ersättning för de nationaliserade godsens avgjorts.

Postförvaltningens hus i Reval eldhärjat. Reval, 5 juni. Vid 2 tiden på dagen utbröt av obekant anledning eldsvåda i estländska huvudpostförvaltningens hus vid Kreudwald gatan i Reval. Elden rasade med stor styrka. Släckningen försvårades av stark blåst. Stadens samtliga

brandkårer deltog i släckningsarbetet. Först mot aftonen blev man herre över lågorna. Byggnaden, som är uppförd av sten och omfattar fem våningar, skadades rätt illa. Förlusterna beräknas stiga till minst 100,000 estkronor. Undersökning rörande orsaken till eldens uppkomst pågår.

Tjangtsolin har avlidit, uppger ett Mukdenmeddelande. Tokio, 4 juni. (F. N. B.) I ett från Mukden ingånget ilteleggram meddelas att Wutjungsjen avlidit till följd av de skador han ådrog sig vid bombattentatet i morse. Uppgiften om hans död har dock hemlighållits för att icke framkalla oro bland trupperna.

Tjangtsolins tillstånd uppges vara betänkligt.

Tokio, 5 juni. Till tidningen Jijishimpe meddelas från Mukden ett Tjangtsolin avlidit, men att saken hemlighållits.

Privata överläggningar i Genève, Berlin, 5 juni. Från Genève meddelas att de delegerade på måndagsaftonen hade privata överläggningar sinsemellan. Statssekreteraren von Schubert avlade sålunda ett besök hos Chamberlain och hade därpå en längre överläggning med Voldemaras, som senare uttalade sin utomordentliga tillfredsställelse över resultatet av diskussionen.

Polsk svarsnot rörande Warschauattentatet. Warschau. Som svar på rådsregeringens not med anledning av det attentat, som förövades av den ryska emigranten Weychreowski mot rådsryska handelsrepresentanten i Warschau Lizarew, överlämnade polska sändebudet i Moskva Patek den 3 dennes en av Zaleski under tecknad not till Tjitjerin, vari polska regeringen med uttalande av sitt beklagande av det timade framhåller att den vidtagit energiska åtgärder för uppdragande och bestraffning av de skyldiga. Vidare skall den vidtaga anstalter för omöjliggörande av att asylrätten missbrukas.

Lilla ententen och maskingevärsaffären. Genève, 4 juni. Representeranter för lilla ententen avlade på eftermiddagen ett besök hos Paul-Boncour. Av överläggningen synes framgå att ingen av de till lilla ententen anslutna makterna till innehållet eller formen godkänner den rapport, som uppgjorts av tremannakommittén för undersökning av maskingevärsaffären.

Till Kustbons prenumeranter.

Prenumeranter, som ännu icke insänt årets prenumerationsavgift, uppmanas härmed vänligen att göra det snarast möjligt, ty tidningen behöver pengar.

*Kustbon kostar: 1 år Kr. 2:—
1/2 " " 1:—*

Till utlandet blir priset Kr. 3:50 pr. år.

**Svensk folkfest
på Vermsö**

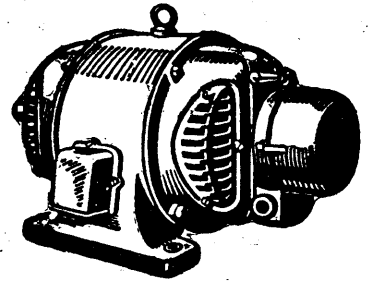
Söndagen den 17 juni kl. 4 e. m.
anordnar

Rågö ungdomsförening
folkfest på Magnushof, WORMSÖ.

Programmet.

- 1) Hälsningstal
- 2) „På marknaden. (Skådespelet i akt.)
- 3) „Skeppar Andersson.“ Skådespel i 2 akter.
- 4) Estniskt humör.
- 5) Lekar.

Programmen à 40 sent.
Spelar Rågö horn- och strängorkester.
Festkommittén.

ASEA-MOTORER
TRANSFORMATORER OCH
APPARATER FÖRSÄLJAS

av
El. Büro LINKE & MARTINSON
Kings tån. 10, Reval.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget
EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk) 11. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING

BRANDFÖRSÄKRING

TRANSPORTFÖRSÄKRING

OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa sig till över

över hundra millioner Emk.

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

**Försäkra Edert liv och Eder
egendom medan tid är!**

Svedala

Tegelmaskiner,
Grävmaskiner,
Stenkrossar,
Vägbyggnadsmaskiner,
Betonblandare,
Torvmaskiner,
Bränslekrossar för torv, koks
och kol,
Pulveriseringsmaskiner,
Vindsiktar,
Torktrumlor,
Brikettpressar,
Transportapparater,
Rullager, Rallvagnshjul,
Skottkärrehjul,
Kokillgods,
Stigjutgods.

Aktiebolaget

Åbjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GJUTERJET. 52, 76, 203, 4, 608 183.

REPRESENTANT CARL JÖNSSON

Postkast 38 Telef. 1536

REVAL

Endast det bästa är gott nog!
Jaga därför med

GYTTORPS
JAKTPATRONER

TILLVERKARE:
NITROGLYCERIN AKTIEBOL.
Stockholm 16

MÉRIT

SVENSK TILLVERKNING
PRISBILLIG, DRIFTSÄKER

BÅT MOTOR

med fotogendrift

Levereras med blåslamps-
eller magnettändning

AKTIEBOLAGET

FREDR. WAGNER

STOCKHOLM

VASAG. 48.

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Avdelningskontor i REVAL:

S. Karja tån. 9.